

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי י"ז תשרי תשע"ט | דף היומי בבלי: מנחות מז.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"א עד סעיף י"ד.
מוסר: זכור למרים פרק ט"ו מ"ולפי זה אתי שפיר" עד תחילת פרק ט"ז.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק כ' עד פרק כ"א.

הדף היומי בהלכה

גוי שעשה מלאכה בשבת בפרהסיה לצורך ישראל - האם מותר להנות ממנה?

ויש אומרים שרק מלאכה שנעשתה בפרהסיה לצורכי מת מסוים, באופן שניכר וידוע כי נעשתה עבורו - אסור להשתמש בה לצורכי מת זה, כיון שגנאי הוא למת שמשתמשים לצרכיו בדבר שמפורסם כי נעשה בשבת עבורו; אבל כל מלאכה אחרת שנעשתה בפרהסיה, שווה דינה למלאכה שנעשתה בצניעה, ובעת הצורך ניתן להקל כדעה זו.

[שו"ע שכה, יד-טו, משנ"ב עג-עו ויעט, ושעה"צ עז-עה; ביאורים ומוספים דרשו, 64]

גוי שעשה מלאכה בשבת עבור ישראל - במלאכה דאורייתא, אסור להנות ממנה בשבת, וכן במוצאי שבת, עד שיחלוף זמן המספיק לעשיית המלאכה; ובמלאכה דרבנן, האיסור הוא רק למי שהמלאכה נעשתה עבורו. אולם, בדבר שנעשה בפרהסיה, באופן שניכר וידוע לרבים כי נעשה עבור ישראל - אף כשמדובר במלאכה דרבנן - אסור למי שהמלאכה נעשתה עבורו להנות ממנה לעולם; אלא אם כן עשאה בקבלנות, שאז מעיקר הדין מותר להנות ממנה, בדיעבד, וראוי להחמיר.

הדף היומי בהלכה

גוי שהביא חפץ ממקום בלתי ידוע - עד מתי אסור להנות מחפץ זה?

ואם הביא את החפץ שלא דרך רשות הרבים, אך מחוץ לתחום - איסור ההנאה הוא רק למי שהחפץ הובא עבורו, ועליו להמתין במוצאי שבת עד שיחלוף זמן המספיק להבאתו מהמקום הקרוב ביותר - מחוץ לתחום - שמצוי בו חפץ זה; ואם ידוע מאיזה מקום הביאו - עליו להמתין עד שיחלוף זמן המספיק להבאתו ממקום זה.

[שו"ע שכה, טו, ומשנ"ב עה-עט]

גוי שהביא בשבת חפץ מרשות הרבים לרשות היחיד, עבור ישראל - אסור להשתמש בחפץ בשבת, וכן במוצאי שבת עד שיחלוף זמן המספיק להבאתו מהמקום הקרוב ביותר - מעבר לרשות הרבים זו - שמצוי בו חפץ זה; ואם ידוע מאיזה מקום הביאו - יש להמתין עד שיחלוף זמן המספיק להבאתו ממקום זה. ואם הביאו דרך רשות הרבים מרכזית, באופן שניכר וידוע כי הביאו בשביל ישראל - דינו כדין כל מלאכה שנעשתה בפרהסיה, האמור לעיל.

הדף היומי בהלכה

המתפלל בסידור שנדפס בשבת - יתכן שלא יצא ידי חובת התפילה!

המקום; ולכן, פגם גדול כזה שנדפסו בשבת, שהוא קטרוג גדול, הוא חסרון במצוה, ואסור להתפלל בהם.

ויש מקום לומר, שגם בדיעבד לא יצא, כי תפילתו נעשית קטיגור ולא תתקבל, והמתפלל - בפשיעתו - באופן שידוע שלא תתקבל תפילתו, הרי זה כאילו לא התפלל; אבל למעשה, אין לו לחזור ולהתפלל, והרי זה 'מְעַנֶּת לא יוכל לתקן'.

[ביאורים ומוספים דרשו שכה, 62 - ציטוט מורחב מהמקור, בשינויים קלים]

"סידורי תפילה אשר נדפסו בשבת, אף אם נעשה על ידי פועלים נכרים, מכל מקום יש בזה חילול שבת בפרהסיה, שהוא ככופר בבריאת עולם, וחילול שם שמים; והם מאוסים לדבר מצוה, וכל שכן לתפילה - שצריכים שהש"ת ישמע ויקבל התפילות, ונצרכים לזה סניגורים ופרקליטים טובים, ואיך יתפלל על ידי דבר שיהיה קטיגור חס ושלום, ולא יניח שתתקבל התפילה!?"

והאופן שנכתב הסידור, עושה רושם במעשה מצות התפילה ובקבלתה לפני

כששמע הרבי את התבטאותו המזלזלת של מקורבו על יהודים העורכים שמחת בית השואבה כפי הבנתם, החוויר וגער בו בחוזקה, ומיד ציווה לעצור את הרכב. הוא רוצה להכנס לשם ולרקוד עמם...

מעשה שאירע עם האדמו"ר מטאלנא זצ"ל

בית שכך אמר עליהם. ניסינו לשדלו שלא צריך לרדת לשם. אנשים קטנים אנו ודאגנו לכבודו של רבנו, אבל הרבי שראשו בשמים לא חס על כבודו, רק כבוד שמים במחשבותיו, והוא צריך עכשיו לכפר על דברי בן ביתו שהוציא לעז על עם ישראל, וכהרבי מברדיטשוב ז"ע בשעתו, ירד מן הרכב ונכנס לאותו מקום, אשר הרוקדים והזמרים השתאו והתפלאו מה למלאך בינינו וכה חרדו לקראתו, והרבי לא זו משם מהר, רקד ורקד על אף חולשתו והאריך שם יותר ממחצית השעה לרקד ולפזז בין יהודים טובים.

כבוד גדול לא נחלנו מזה, אבל כבוד שמים התרבה, וראינו מה זה צדיק אמיתי החרד לדבר סרה בבני ישראל וכיצד מסגיר עליהם ומשתתף עמם בשמחתם. (אמרתך חייתני)

סיפר הרב א' ד', משמשו של הרבי מטאלנא זצ"ל. באחד מימי חול המועד סוכות כשחזרנו עם הרבי לשכונתו, שכונת בית וגן, אחרי תפילה בכותל המערבי, עברנו ליד מקום מסוים שערכו שם שמחת בית השואבה, לא מאלו הנערכות ע"י גדולי ישראל שמשם שואבים רוח הקודש, אלא מסתם אנשים, והרעש והמהומה ונוסח הניגונים צרם לכל אוזן. היה הדבר נשמע כמסיבה פרועה של ארחי פרחי ולא של מסיבת קודש של שמחת בית השואבה.

אחד מיושבי המכונת העיר על כך ואמר מילים של גנאי על מסיבה זו. ברגע ששמע הרבי זי"ע את דבריו של בן ביתו בגנות אנשים יהודים העורכים לדעתם שמחת בית השואבה, החוויר ממש וגער בחוזקה באותו מקורב ואמר לו בקפידה גדולה שמבקש ממנו לרדת מן המכונת ולא להכנס לביתו תקופה. כיצד יכולים לדבר סרה בבני ישראל הקירים מפז ומפנינים? וישר ציווה לנו לעצור את הרכב, הוא רוצה להכנס לשם ולרקוד עמם להוכיח שהם טובים, ולא כדברי אותו בן

ענינא דיומא - סוכות

האם הסוכה נפסלת מחבלי כביסה או סורגים מעל הסוכה? מתי צריך לסלק כלי אכילה מהסוכה? והאם מותר להזיז בשבת וילונות התלויים לנוי סוכה

שו"ת מיוחד מומרן הגר"נ קרליץ שליט"א

שאלה: וילונות התלויים לנוי סוכה - האם מותר להזיזם בשבת? תשובה: אם נעשה לפתיחה וסגירה מותר, דלא הוקצה מהשימוש בו, אבל בהיה נעוץ מכל צדדיו ונפרד החיבור כעת אסור לסלקו.

שאלה: בדין שצריך לסלק כלי אכילה לאחר אכילה מהסוכה - האם צריך לעשות זאת מיד לאחר אכילה? תשובה: לאחר שכל בני הסעודה סיימו לאכול, מסלקים את כלי האכילה שכן דרך הסעודה וא"צ שכל אחד שסיים לאכול יסלק.

שאלה: האם אפשר להתלבש בסוכה, וכן האם משחקי ילדים בסוכה זה בכלל 'תשבו כעין תדורו'? תשובה: דברים אלו מותרים, דהם בכלל 'תשבו כעין תדורו' ואי"ז בזיון לסוכה.

שאלה: מי שחם לו בסוכה או קר לו מאוד - האם צריך לקנות מזגן או תנור שלא יהיה מצטער ויהיה חייב בסוכה? תשובה: אם זה במקום שכל הזמן חם או קר, א"כ ה"ז בכלל בניית הסוכה שמחוייב בה, אבל אם זה במקום שבליה לא חם שם כ"כ ואינו מצטער אין צריך להוציא ע"ז.

שאלה: הקונה 'אתה הראית' עבור לימוד ש"ס עד שמחת תורה הבא, ועדיין נשאר לו הרבה - האם אפשר להתיר הנדר? תשובה: לכתחילה, בודאי אסור להתיר נדרי מצוה, ולכן עליו להשלים לימוד הש"ס אפילו בשנה הבאה עד שיגמור, ואם בכל זאת מפריעו מסדרי הישיבה - יש לעשות שאלת חכם.

...

מה שיש אומרים שבעיר קלם היו דנים את חשיבות האדם לפי הפסוקים שקיבל בעלייתו לתורה, אי אפשר לבנות על זה, ואע"פ שיש ענין של 'הקרו לו פסוק', מ"מ מהיכי יתתי דזהו בכלל, ומאי דאיתא איתא. וסיפר רבינו שליט"א ששמע מאביו זצוקללה"ה שבשמחת בית השואבה שהיו מכבדים הפסוקים, היה לכל אחד מכוון בפסוק שכבדוהו והיינו שלכתחילה היו מסדרין כן. (מתוך העלון 'נישי בחוקק', סוכות תשע"ז)

שאלה: לעניין ההנהגה בחיפוש ד' מינים, אם מוצאים מין כשר ומחפשים אחר יותר טוב, כמה זמן יש לבטל מתורה על זה? תשובה: אבי הגאון רבי נחום מאיר קרליץ זללה"ה, אחר נישואיו ראה שהחזו"א ביטל הרבה זמן על קניית ד' מינים, ושאלו אמאי לא יסתפק בד' מינים כשרים ולנצל את שאר הזמן ללמוד במקום לחפש את המהודר, והשיב החזו"א שבאמת הוא מחפש רק ד' מינים כשרים, והיינו דסבירא ליה שכל זמן שיש חששות שאינם כשרים יש לבטל כדי למצוא כשר ודאי, והכא נמי אתרוג עם בלעטלאך, י"ל שיש חשש. וזה נוגע להרבה עניינים לבטל תורה בשביל הידורים, רק שצריך לדעת מה נקרא הידור ומהו חשש.

שאלה: האם אדם ישן פטור מסוכה שיהיה מותר להוציא מהסוכה כשישן? תשובה: גם ישן חייב במצוות ולכן אסור להוציא דמבטל ממנו מצוות עשה.

שאלה: מי שיש מעל סוכתו חבלי כביסה או סורגים - האם הסוכה נפסלת בכך? תשובה: יש מחמירין בזה, והעצה להניח סכך כשר ביניהם וכיון שכ"ז רק לחומרא א"א לתבוע משכנו להסירם לימי הסוכות.

שאלה: סיכך תחת חבלי כביסה של חברו, ואח"כ הסיר שכנו את החבלים - אם ינענע שוב הסכך? תשובה: כיון שזוהי רק חומרא שלא לסכך חבלי כביסה א"צ להחמיר לנענע.

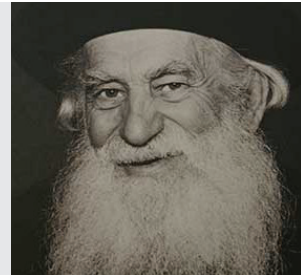
שאלה: כביסה התלויה ע"ג סוכתו - האם פוסלת את הסוכה? תשובה: אם יש פרוץ מרובה על העומד - הסוכה כשרה, וגם עומד מרובה על הפרוץ אם הבגדים מתנופפים ברוח אי"ז סכך שפוסל כיון שהוא סכך עראי.

שאלה: האם מותר לבנות סוכה ברשות הרבים במקום שעוברים שם רבים? תשובה: אם משאיר לבני הר"ר מקום ראוי לעבור - מותר לו לבנות וא"צ רשות כלל דכולם מצווים לבנות סוכה.

שאלה: נוי סוכה שמונח בסוכה ואינו מחובר לסכך או לדפנות - האם דינו כנוי סוכה? תשובה: נאסר בהנאה גם כשאינו מחובר כלל, ולכן בהניח עציץ שיהי' כל החג בסוכה נאסר לכל החג, אבל פמוטים יפים שמיועדים להדלקה לשבת ויו"ט אי"ז סוכה דא"י"ז שייך לסוכה.

"התקווה האחרונה שלי זה שמחת תורה!"

גם אם העוצמות הרוחניות של הזמנים המיוחדים מר"ה ועד אחרי סוכות לא גרמו למהפכה, עדיין יש סיכוי שהעוצמה האדירה של שמחת תורה תפעל..."

מה לחש הסבא מנובהרדוק באוזנו של הרב מפוניבז' בעיצומן של ההקפות

הנוראים לא שינו אותם - השמחה המאפיינת את חג הסוכות יכולה לשנות אותם. "ואם גם זה לא עזר - התקווה האחרונה שלי זה שמחת תורה. שמחת תורה היא התחנה האחרונה אשר מכילה כח מיוחד במינו לחולל מהפיכה בלב האדם. גם אם כל העוצמות הרוחניות של הזמנים המיוחדים מר"ה ועד אחרי סוכות לא גרמו למהפיכה ולהתעוררות הנדרשת, עדיין קיים סיכוי שהעוצמה האדירה הגלומה בשמחת תורה תפעל מה שאף זמן אחר לא הצליח לפעול". (מראשית השנה)

הרב מפוניבז' זצ"ל סיפר, שבצעירותו התארח באחת השנים בישיבת נוברהרדוק בשמחת תורה. בעיצומה של השמחה ותוך כדי מחול המרקדים לחש לו הסבא מנובהרדוק זצ"ל באזנו ואמר:

"דע לך, כי כאשר מגיע אלי בחור לישיבה לקראת אלול, אני מקווה שהאזניה של אלול תחולל בו את המהפיכה שתהפוך אותו לבן עליה. אם זה אכן קרה, מה טוב ומה נעים, ואם לאו, אני עדיין מקווה שר"ה ישפיע עליו. ואם גם זה לא משפיע, אני נותן סיכוי לעשי"ת ויוהכ"פ. ואם עדיין לא התחוללה בקרבנו המהפיכה, הלא עדיין יש את חג הסוכות, שאצל סוג מסויים של אנשים שהימים

הוא קיבל בביתו במאור פנים וחביבות את משחרי פניו ועסק עמהם בענייניו של יום. בערוב ימיו, כשהיה עליו הדבר לטורח וקושי רב, אמר פעם בצחות: "מבקרי הרבים משיבים לי כגמולי, שכן בצעירותי לא הנחתי כמעט אחד מגדולי ירושלים שלא שחרתי פניו במועד"

בשאר שמחות. ובפשטות אפשר לומר, דכיון ששמחת יום זה למדוה רק מדרשא של והיית אך שמח לרבות ליל יום טוב אחרון (וכ"ש ביום שמע"צ), והיו שטעו לחשוב שהוא רק יום של התבוננות, כעין תענית בה"ב שאחר הרגל, לכן כמו שבנסוך המים הנלמד רק מדרשא תקנו לעשותו בפרסום ובעסק גדול של שמחת בית השואבה להשריש אמונת תושבע"פ, כך הנהיגו לסיים התורה ולשמוח בה ביום זה. אולם באמת עיקר הטעם הוא יותר עמוק, כי שלא ככל החגים, אין בחג זה שום מצוה מיוחדת לו, וא"כ המצוה היא ושמחת בחגך כלומר לשמוח עם עצם החג, בלא תוספת של שמחה ע"י סוכה ולולב וכדו'. והנה זה ברור שאין המצוה להיות שמח סתם (כמו בפורים), וחושבני שאם ישמח האדם בחג רק במאכל ומשתה לא קיים המצוה, אלא השמחה צריכה להיות רוחנית. אלא שבשבעת ימי חג הסוכות שמחתנו היא במה שהוציאנו ממצרים ורוממנו מכל לשון והבדילנו מן התועים, ולכן מקריבים בהם שבעים פרים, והיינו לשלום של ע' אומות כמבואר בגמ'.

כי שמחתנו הוא במה שאנו העם הנבחר, וכמו כן בזה שנושענו ביום הכיפורים ונצחנו בדין, ובקידוש עניני העוה"ז, אשר עליהם מורים מצוות הלולב והסוכה, ולכן נבחר זמן האסיף לחג, כי צריכים סיבות גשמיות לעורר את השמחה, לא כן ביום שמיני עצרת אשר השמחה בו היא משום שאמר הקב"ה קשה עלי פרידתכם, וכנגד זה מתעוררים אצל ישראל ג"כ רגשי הדבקות בד', והיא מעין השמחה לעתיד לבוא אשר ישמח ישראל בעושי וישמח ד' במעשיו, ולכן אין השמחה ביחס לע' האומות, ולא בארעיות הסוכה או באות הנחון של הלולב, אלא אך ורק בקרבת ד'.

וקרבה זו היא רק ע"י התורה, דקוב"ה ואורייתא חד אינון, והשמחה בד' ושמחת התורה היינו הך, ולכן בחרו לשמוח ביום זה בתורה וקראוהו יום שמחת תורה, כי זה עצמו הוא החיוב של שמחת החג הזה המיוחד רק לישראל כמו התורה המיוחדת אך ורק לנו - כי שאר האומות אף אילו היו מקבלים את התורה היו רק מתחייבים בתרי"ג מצוות כעין ז' המצוות שיש להם, אבל לא היו מתקשרים עם התורה כמו הקשר של ישראל ואורייתא, ולכן לא ניתנה להם בכפייה אלא לישראל שבין אם ירצו ובין אם לאו הרי הם והתורה היינו הך - ואין כאן שום תערובת שמחה בשמחה כלל. ואע"פ שבחג השבועות ג"כ אין מצוה מיוחדת והשמחה היא ג"כ בתורה, מ"מ אז יכול האדם להתבונן במתן תורה עצמו וע"י יתעורר לשמוח, אבל בשמיני עצרת שהשמחה היא אך ורק בעצם קרבת אלקים, ולא כל אדם מוכשר להתרומם ולשמוח בקרבה זו ע"י התבוננות בעצמו, לכן בחרו לסיים אז את התורה כדי לעורר את השמחה בלב כל ישראל.

ודבר זה נרמז גם בקרא ד"והיית אך שמח", ופירש הספורנו "אך" שמח בלי שום צער ודאגה, וזה לא יתכן אלא ע"י שמחת התורה, כי טבע שמחה של רשות שאחריה תוגה, ואילו היינו שמחים רק במאכל ומשתה ושיירים וריקודים היו באים אחריהם עצב ודאגה, אבל כשהשמחה היא בתורת ד' ה"ז נמשך באמת לכל השנה בכל עת גשתו לקיום מצוה ולתלמוד תורה.

(הליכות שלמה)

הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל, על הטיולים והביקורים בחול המועד, ומדוע בחרו לחבר את שמחת התורה עם שמחת החג

הוא קיבל בביתו במאור פנים וחביבות את משחרי פניו ועסק עמהם בענייניו של יום. בערוב ימיו, כשהיה עליו הדבר לטורח וקושי רב, אמר פעם בצחות: "מבקרי הרבים משיבים לי כגמולי, שכן בצעירותי לא הנחתי כמעט אחד מגדולי ירושלים שלא שחרתי פניו במועד"

כל ענין הטיולים בימי חוה"מ היה למורת רוחו של רבינו, כי כבר אמרו חז"ל: "לא נתנו המועדות אלא כדי שיעסקו בהם בתורה", ואף שכבר נהגו ישראל קדושים לבקר בית קרוביהם וידידיהם להרבות בשמחת החג, וכן להקביל פני תלמידי חכמים (וגם רבינו ה"י מבקר בקביעות בימי חוה"מ בבתי בני משפחתו ומחותניו ועוד, וכמו כן קיבל בביתו במאור פנים וחביבות את משחרי פניו ועסק עמהם בענייניו של יום, הלכות חג בחג. ובערוב ימיו, כשהיה עליו הדבר לטורח וקושי רב, אמר פעם בצחות: "מבקרי הרבים משיבים לי כגמולי, שכן בצעירותי לא הנחתי כמעט אחד מגדולי ירושלים שלא שחרתי פניו במועד", וכן הדרך את בניו לקבל פני רבותיהם בימי החג. והיה מספר בעניין זה שהג"ר לייב חסמן ז"ל בא לקבל פני הגרא"ז מלצר ז"ל בחג, ושהה רגע קצר, ואמר "קיימנו מצות קבלת פני הרב", ומיד נפטר מלפניו לשלום.

ויצוין שברגל הראשון לאחר פטירת אחד הרבנים שרגיל היה רבינו לבקרו בחג, עלה רבינו לביתו להרנין לב אלמנתו, שהיתה רגילה לקהל אורחי בעלה המרובים ועתה יושבת בבדידותה, ואכן בראותה את רבינו אמרה בהתרגשות כי זה לה הביקור הראשון בביתה בחג זה), אבל טיולים סתמא במועד מאן דכר שמייהו, ובפרט בחג הסוכות שכתב החסיד בעל יסוד ושוש העבודה ז"ל שבכל רגע ששוהה חוץ לסוכה שלא לצורך מבטל מצות עשה [וראה לעיל דה"ל י"ח]. ברם, עצם ענין הטיולים, בשאר ימות השנה, כשהם במידה הראויה ובאופן הרצוי אין לפוסלם משום בטול תורה, וכבר נהגו בו גדולי ישראל מעולם, הן בעצמם והן לתלמידיהם קטנים וגדולים (ולדברי מחנך שדיבר בגנות הטיולים, נענה רבינו: "גם אנו בילדותנו יצאנו, תלמידי ת"ת עץ חיים, לטיול מחוץ לירושלים, על דעת ראשי הת"ת שהיו ת"ח דגולים מגדולי ירושלים"), ודבר זה הוא מדרכי הבריאות, וכבר כתב הרמב"ם ברפ"ד מדעות שהיות הגוף בריא ושלם מדרכי ד' הוא עיי"ש, וכל ערום יעשה בדעת.

בהיות רבינו בשמחת תורה בישיבת קול תורה, כדרכו שנים רבות, היה מנהגו לסעוד סעודת החג עם כל בני הישיבה בליל החג וביומו, והיה דורש בסעודות אלו מענייניו של יום, ובליל החג ה' דרכו לבאר מדוע בחרו לחבר את שמחת התורה עם שמחת החג, והננו מעתיקים כאן מתוך רשימותיו בכת"י:

חג שמיני עצרת שמחתו כפולה, האחת כי הוא יום חג (וכמו שאנו אומרים חג העצרת הזה דלא כהרמ"א בסי' תרס"ח ס"א) וחייבים בו בשמחה מן התורה, ונוסף על זה תקנה קדומה היא לשמוח בו גם בסיומה של תורה. וראוי להתבונן למה בחרו להוסיף שמחה זו לחג העצרת, אשר אדרבה הקרן אורה במו"ק ח' ע"ב נו"נ בזה, איך מותר לעשות כן אם נימא דאין מערבין שמחה בשמחה אפי'

"השנה את ה'נוי סוכה' אני רוצה לתלות לכה, בנחות עצמי. אם הרב מרגלית עם ידיים חלשות וכתפיים משותקות, יכול היה לעשות ציפוי דקורטיבי, אז גם אני עם המגבלה הגופנית שלי, אתלה את הקישוטים בעצמי"

הרב אהרן מרגלית, מחבר הספר 'אתהלך', בסיפור מרגש ומעורר מחשבה, על שינוי בצורת ההסתכלות ששינה את החיים מהקצה אל הקצה

כל אחד צריך לחיות חיים עם משמעות, שתהיה לו סיבה שבשבילה שווה לו לקום בבוקר.

"האדם אינו בוחר את ציור חייו, הוא כן בוחר באיזה צבע לצבוע אותם. הוא בוחר אם לצחוק או לבכות, לקטר או לשמוח, הכל תלוי בבחירה שלו עצמו. צריך לזכור שאת תמונת החיים שלנו צייר הקב"ה וזה לא בשליטתנו, אבל את הצבעים אנחנו בוחרים.

"מהו ציור החיים? האתגרים שהקב"ה הציב בנחלתנו. הוא לא שאל אותנו אם אנחנו רוצים את האבא הזה או האמא הזאת, איזה סוג דם אנחנו בוחרים, ומי יהיו האחים והאחיות שלנו. הוא קבע לנו מציאות, ואנחנו אלו שצריכים להחליט איך לעבוד אתה.

"כל זמן שהאדם לא משלים עם המציאות שבה הוא חי, אין לו את הענווה וההכנעה כלפי הבורא כדי להבין שזה הקב"ה פה, הוא שם אותי כאן ואלו האתגרים שהוא בכבודו ובעצמו החליט להציב בפני, אז זה קשה לו.

"עם המציאות אנחנו לא יכולים להתווכח, אנחנו צריכים למצוא איך להתמודד אתה באופן הטוב ביותר.

"כשאדם משלים עם המציאות ומבין שהכל תלוי בנקודת ההסתכלות שלו, חיי משתנים בן רגע מן הקצה אל הקצה האחר. עד היום הוא ניסה להילחם במציאות. ולא יכל לה. זה הפך אותו לאדם מריד, כעוס, פגוע, רואה הכל בעיניים שחורות, הוא אדם בלי תקווה, פסימי חסר תקנה המפזר סביבו רעל ולא נעים להיות בסביבה שלו.

"אבל כשהוא משלים עם המציאות ומבין אותה, החיים משתנים מן הקצה אל הקצה. הוא מתחיל להתמודד אתה בצורה בריאה, מתוך אמונה בבורא עולם, והכרה בכוחות שניתנו לו כדי להתגבר על הקושי ולצלוח את האתגר.

"לטובת העניין, אני רוצה לספר לקוראים הנכבדים שלנו סיפור קטן שממחיש את הדברים ואירע באחרונה", מוסיף הרב מרגלית.

"בתחילת החורף האחרון התקשרה אלי אשה, מאחת הערים הגדולות בארה"ב, ומאוד עודדה אותי והודתה לי על זה שפרסמתי את הספר 'אתהלך'. היא קראה אותו בתרגום האנגלי שלו לפני שש שנים, ומאז הוא נותן לה המון כוחות ותעצמות.

"בהיותה ילדה בת שבע היא הלכה עם אמא שלה על המדרכה בבורו פארק, החזיקה בידה, לפתע עלתה על המדרכה משאת כבדה נהוגה בידי נהג כושי שיכור, שאיבד את השליטה על הרכב, פגעה בה והעיפה אותה עשרות מטרים קדימה. אמא שלה יצאה עם מכה יבשה וטראומה, 'אבל אני', היא מספרת, 'נפגעת מאוד קשה, אושפזתי בב"ח אורטופדי, עברתי לשיקום, כמעט שנתיים בב"ח, ניתוחים רבים, טיפולים רבים. לא היה קל'.

"בתום שנתיים אני מגיעה הביתה עם נכות גופנית משמעותית, שכל רואי לא יכלו שלא לשים לב אליה. אני מבחינה בבנות מתלחשות ומביטות בי ומאוד מרחמות עלי, אני מצטיירת בעיניהן כמסכנה. התחושות היו קשות, למרות שניסו להתייחס יפה, הרגשתי שזה מתוך רחמים.

"הפכתי להיות רודפת צדק', היא ממשיכה לספר, 'כל דבר שקרה בכתה, כל דבר שדיברו עליו מדדתי את זה, אם צודק או לא, ראו או לא, ועשיתי זאת בקול רם. אף אחד לא אהב את זה כמובן. לאט לאט חוויתי דחייה חברתית'.

"כמובן שלבריכה לא הלכתי, בחצר לא שיחקתי, גם לא משחקי ילדות בסיסיים ונפוצים וכדו'. כך עברו עלי ימי בחרותי כשאני מסתגרת בתוך עצמי יותר ויותר, נעשית מרידה, כעושה וטעונה, כועסת על כל העולם, גם על אמי כעסתי כי אם הייתה הולכת בחלק פנימי יותר של המדרכה לא הייתי נפגעת, וזאת רק דוגמה לכעסים שצברתי כלפי כולם, מכל סיבה שהיא.

"כמובן שגם בשידוכים לא היה קל, אבל בסופו של דבר נישאתי. יש לי בעל טוב וילדים ב"ה, אבל נשארתי כועסת על כל העולם. כל דבר מכעיס אותי, כל אי צדק, בכל פעם שאני כועסת, אני ניגשת לחדר פותחת את המגירה ומוציאה כדור הרגעה.

"הכל השתנה לפני כשש שנים, כשבת דודתי הביאה לי במתנה את הספר שלך,

הרב יעקב א. לוסינגמן

מן המצור קראתי י-ה (תהילים קיה, ה)

כל אחד מאתנו נאלץ להתמודד מדי פעם עם אתגרים שלפעמים נראים גדולים על מידותיו. לפעמים הנושא הכספי הוא הגורם המעיק, לפעמים בעיות במשפחה, יחסים עם חברים, בעיות רפואיות ועוד ועוד.

האתגרים הללו, מכונים על ידי רוב בני האדם 'קשיים', 'מכשולים', 'מהמורות' ושלב ביישום דומים, אך בפיו של הרב אהרן מרגלית, לא תוכלו למצוא את כל ההגדרות הללו. מבחינתו כל בעיה היא 'אתגר', וכל מכשול הוא 'נקודת מבחן'. "כל החיים שלנו תלויים בדבר אחד, בנקודת ההסתכלות שלנו על החיים", אומר הרב מרגלית. "נקודת ההסתכלות על הבעיה, על הכאבים, או על כל אתגר אחר, היא זאת שקובעת אם יהיה זה קושי ומכשול, או שמא אתגר שמרומם את האדם ומביא אותו למקום גבוה יותר. ההסתכלות שלנו היא זו שמשפיעה על המחשבות שלנו, המחשבות משפיעות על המעשים שלנו, והמעשים הם שיוצרים את מציאות החיים שלנו.

"הקב"ה נתן ונותן לכל אחד כוחות לפי האתגרים והתפקידים שלו בעולם הזה", מוסיף הרב מרגלית. "וכפי שאמר דוד המלך ע"ה 'הנותן שלג כצמר, כפור כאפר יפור'. כל אחד בטרם רידתו לעולם השפל הזה מקבל מידי הקב"ה את כל הכוחות שידרשו לו בימי חייו, כדי להתמודד עם האתגרים שיתייצבו בדרכו. ברגע האמת, כשמגיע האתגר וניצב לפניו, אם יש לו את השכל, הוא משתמש באותם הכוחות.

"למעשה אפשר לראות ברגע האמת שבו צץ האתגר, כהזדמנות להוציא מהכח אל הפועל את אותם הכוחות שטבע בו הקב"ה לפני הולדתו. אדם שיצליח להפנים ולהבין באמת, שבכל פעם שהקב"ה נותן לו התמודדות חדשה זה רק לאחר שהוא כבר צייד אותו מראש בכל הכלים, היכולות והכוחות הנדרשים לו להתמודדות עם אותו האתגר, אדם שיזכור זאת לא יכנס למשבר, הוא לא יאבד את העשתונות, הוא יצטרך רק לחשוב ולהחליט: 'אוקיי, אז יש לי פה אתגר חדש'. הוא יחפש וימצא בעצמו את הכוחות להתמודד עם האתגרים.

"ואם הקב"ה בחר דווקא בנו ונתן דווקא לנו אתגר קשה להתמודד אתו, סימן שאנחנו מסוגלים לכך. לא כל אחד מסוגל, אבל אנחנו מסוגלים. איך נדע שאנחנו מסוגלים? עובדה שהקב"ה ניסה ומנסה דווקא אותנו, הוא לא מנסה אף אחד שלא באמת יכול!

"גם ברגעים כאלו, של התמודדות, צריך לזכור את המצווה התמידית שציווה אותנו השי"ת, 'ובחתי בחיים'. צריך לבחור בחיים כפשוטם, לבחור בחיים, אבל בחיים שיש בהם. בחיים של עשיה, בחיים עם משמעות, בחיים... כפשוטם...

"אמי ע"ה נהגה לומר הרבה פעמים: 'הכאב שאתה מרגיש היום, זה הכח שיבנה אותך מחר'.

"אדם שעבר אתגרים הוא יודע שצריך לחבק כל נשימה ונשימה שאנחנו נושמים, צריך לחגוג על כל מה שיש בחיים, לחפש כל הזמן על מה להודות, ויש כל כך הרבה על מה. צריך פשוט לפקוח עיניים ולשנות את נקודת ההסתכלות. להתמקד במה שיש, במה שכן פועל כהלכה, בחלקים הטובים, בחלקים הבריאם שלנו ולא בקושי, לא בכאב, לא בקנאה, לא בייסורים והיגון... להתמקד במה שיש. צריך להיות ממוקדים בטוב, להסתכל קדימה ולחשוב מה אני כן מסוגל לעשות, איזו בעיה אני כן יכול לפטור, איך אני יכול להשתמש עם אותם החלקים שכן עובדים, לנצל את מה שכן יש לי בחיים.

"כבר אמר הרב דסלר צוק"ל: 'העבר זיכרונות, העתיד דמיונות, וההווה ניסיונות'. זה עיקר החיים.

"להיות שקוע בעבר, בזיכרונות המרים בקשיים של העבר, זה לא נותן שום דבר. צריך ללמוד מזה ולהפיק לקחים, אבל להיות ממוקדים כל הזמן עם המבט רק קדימה, איך אני יכול לעשות עכשיו משהו מועיל, איך אני יכול להתקדם, מה אני עושה בדקות ובימים הקרובים. לא לשקוע במרירות ועצבות על מה שלא הצליח לי, או בחלומות ותוכניות למשהו שאעשה בעוד 30 שנה.

"כי בסופו של דבר, האדם עצמו בוחר אם להתמודד או חלילה להתמוטט.

(המשך) "השנה את ה'נוי סוכה' אני רוצה לתלות לבד, בכוחות עצמי. אם הרב מרגלית עם ידיים חלשות וכתפיים משותקות, יכול היה לעשות ציפוי דקורטיבי, אז גם אני עם המגבלה הגופנית שלי, אתלה את הקישוטים בעצמי"

"אם הרב מרגלית עם ידיים חלשות, וכתפיים משותקות, יכול היה לעשות ציפוי דקורטיבי, אז גם אני עם המגבלה הגופנית שלי, יכולה לתלות את הנוי סוכה בתקרה של הסוכה."

"האשה מספרת לי שבזה לא נגמר. היא תלתה את נוי הסוכה לבדה, ולאחר החג גם הורידה את זה בכוחות עצמה, וכאן בעצם מתחיל הסיפור האמיתי שלה: "25 שנה הייתי נכה ומסכנה", היא מספרת בהתרגשות, "היום אני אשה בריאה עם מגבלה גופנית. אני לא נכה!!! וזה בעצם הסיפור העיקרי..."

"אבל הגברת שלנו, היתה צריכה לקרוא את הספר שש פעמים ולהמתין 25 שנה, עד שנפל לה האסימון והיא הבינה שנכה זה לא מי שסובל ממגבלה גופנית, אלא מי שהחליט שהוא נכה!!"

"יכול להיות עם מוגבלות קשה חלילה, אבל פעיל, יצירתי, חי חיים עם משמעות! נכה זה מי שהכניס לעצמו לראש שהוא נכה. הכל תלוי בנקודת המבט. "לסיום אני רוצה להדגיש שוב: כל מבחן שמזדמן לנו בחיים, עושה אותנו טובים יותר או מרירים יותר. כל בעיה יכולה לבנות אותנו או לשבור אותנו. הבחירה היא שלנו, אם ננצח ונצא מחוזקים ומחושלים, ואם לאו, חלילה נהפוך לקרבנות מרירים ועצובים."

מספרת לי הגברת. 'קראתי את הספר והתחברתי אליו מאוד, מאז הוא נמצא על יד המיטה שלי, בכל פעם שאני כועסת, אני קוראת בו עמוד או שניים. הפסקתי לקחת כדורי הרגעה. בלילה אני נרדמת אתו, בבוקר אני פותחת אתו את היום... "למחרת יום הכיפורים השנה סיימתי את הספר בפעם השישית, בכיתי שעתים ולא יכולתי להירדם. בבוקר פניתי לבעלי ואמרתי לו "בעלי היקר, השנה, את הנוי סוכה בתקרת הסוכה אני רוצה לתלות לבד, בכוחות עצמי. בעלי הסתכל עלי, איך תעשי את זה עם המוגבלות הגופנית שלך? הרי הסוכה גבוהה, זה בלתי אפשרי. את לעולם לא תצליחי לעשות זאת, ואני גם לא מבין למה את רוצה להתאמץ כל כך, אני והבנות עושים זאת בתוך שעה ומסיימים, אין סיבה שתאמצי כל כך, בזמן שיש לך לבשל לחג שיימשך יומיים רצופים...."

"אבל אני לא וויתרתי", ממשיכה האשה לספר. 'אמרתי לו, שהרב מרגלית כותב בספר שלו שכשהם עברו דירה לרחובות אשתו ביקשה לעשות ציפוי דקורטיבי במבואה בכניסה לבית. הוא אמר לה אין בעיה, לקח מידות הלך לחנות של 'עשה זאת בעצמך', הזמין את הקרשים בגודל המתאים, ולאחר מכן ביקש מחבר שיעזור לו לסחוב שולחן מבית הכנסת, הביא עוד שולחן, הניח עליהם ספסל, לקח סולם וטיפס. במשך שלוש יממות הוא שכב על הספסל כשהאף שלו נוגע בתקרה ודפק מסמרים קטנים עד שהמבואה היתה מושלמת ויפה.

האם מותר להוציא אדם מהסוכה באמצע שנתו?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

כיון שלא פסקה מצוותו, ושם ביו"ד מבואר שכהן שישן בבית ויש טומאת מת צריכים להקיצו כדי שיצא מהטומאה, עוד יעוי' סי' נ"ה אם ישן מצטרף למנין ועוד ראיות רבות שישן ישנו במצוות ולכן אסור להוציאו, וכן הסכים מו"ר הגר"א גנחובסקי זצוק"ל.

שאלה: מי שצריך לישון בסוכה, והסוכה מלאה במיטות שישנים בהן ואין לו מקום, האם מותר לו להוציא את אחד הישנים תוך כדי שינה ולהעבירו לבית? שהרי הישן אין לו דעת ואינו יודע שהוציאוהו.

תשובה: גם בשעת שינה יש קיום מצוה ואסור להכשיל את הישן ולהוציאו מן הסוכה. וראיה משו"ע או"ח (סי' י"ז) שהישן בציצית אינו מברך בבוקר

כאשר הגיעו לנענועים בהלל, עמד החזן וחיכה להוראה מה'חפץ חיים' כיצד לנהוג ומי ינענע. הורה לו ה'חפץ חיים' להמשיך ושלא יהיו נענועים. לאחר התפלה שאל אותו בנו מדוע נהג כן

"אמנם הנענועים הם מנהג קדוש וקדום, אבל אין לעבור בשבילם על לאווין של קנאה ושנאה"

לאחר התפלה שאל אותו בנו מדוע נהג כן, ענה הח"ח ואמר: מה נפשך, לומר שכולם יעשו הנענועים, זה יקח כמה שעות וזה טירחא דצבורא. לבחור למי לתת ולמי לא לתת, זה לשחק באש. אמנם הנענועים הם מנהג קדוש וקדום, אבל זו שאלה של לאוין, קנאה תאוה ושנאה, ואין מקום לעבור עליהם בשביל נענועים. שרק אני לבד אנענע? איך פיהר זיך נישט אזוי - אני איני נוהג כן, ולכן עדיף לוותר. וזאת אפילו שבודאי כולם היו שמחים לתת לח"ח שיעשה לבד נענועים, מ"מ כך היתה דרכו.

(להבין ולהשכיל - אלול ב)

"לפעמים המעשה בעצמו יראה טוב, ולפי שהתולדות רעות יתחייב להניחו, ולו יעשה אותו יהיה חוטא ולא חסיד" (מסילת ישרים פרק כ')

סיפר הגה"צ רבי חיים וואלקין: אבי זצ"ל סיפר לאחי, שבתקופת לימודיו בראדין אצל מרגא החפץ חיים זצ"ל, אחרי מלחמת העולם הראשונה לא היו הח"ח ובני הישיבה בראדין אלא בגלות, ולפני סוכות לא מצאו ד' מינים אלא רק אחר חיפושים וטרחות רבות, והביאום לח"ח ששמח עליהם כמוצא שלל רב וברך עליהם ולאחריו ברכו עליהם כולם.

כאשר הגיעו לנענועים בהלל עמד החזן וחיכה להוראה מהח"ח כיצד לנהוג ומי ינענע, והח"ח אמר לו להמשיך ושלא יהיו נענועים.

איזה מכשול באיסור חנופה מצוי מאוד?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

על איסור זה של חנופה כותב ה'חפץ חיים' דברים חמורים - "וחייב אדם למסור עצמו לסכנה בזה!" ומוסיף, שצריך להתחזק מאוד שלא לסייע למספר אפילו בתנועה אחת שייראה ממנה שהוא מסכים לסיפורו, ואפילו אם יראה על ידי כך שוטה שאינו מבין את הסיפור. ולא זו בלבד - אלא שאם יודע שיקבל הלה תוכחה, גם חייב להוכיחו. והוסיף ב'באר מים חיים' כי אם הוא שותק ואינו מוכיחו כשיש בכך תועלת, נקרא גם הוא חנף. [וב'ביאורים ומוספים' מביאים מדברי ה'חפץ חיים' לקמן בשם רבנו יונה, שגם באופן שהמספר לא יקבל את תוכחתו, מכל מקום חייב למחות בו, ואם לא, הוא בכלל כת החנפים, כי יחשבו שמסכים לדבריו].

בסיום הפתיחה (חלק הלאווין) מונה ה'חפץ חיים' איסור נוסף שבו עשוי לעבור המספר לשון הרע - איסור חנופה, שלדעת הרבה גאונים הוא לאו גמור שנלמד מהפסוק "לא תחניפו את הארץ". ומתי עובר על לאו זה? - כגון אם מתכוון בסיפורו להחניף לשומע, שיודע שהוא שונא את פלוני.

אולם גם בשומע לשון הרע מצוי שייכשל באיסור חנופה, וה'חפץ חיים' מציין כי הדבר "מצוי הרבה מאוד". וזאת - כשאחד מספר בגנות חברו, והשומע, אף שיודע שהלה עובר עברה - מנענע בראשו ומוסיף כמה מילים כביכול לחזק את הסיפור, ועושה כן מפני שהמספר הוא בעל הבית חשוב וכדומה, שיש לו ממנו טובות, או שפוחד שהסובבים יחשבו שהוא איננו חכם וחריף וכו'.